

رئیس اتاق بازرگانی و صنایع و معادن استان کرمان در این باره به خبرنگار ایرنا، گفت: پسته نخستین محصول صادرات غیرنفتی کشور است که در سال‌های گذشته توانسته بیش از ۱۵ درصد از صادرات غیرنفتی کشور را به خود اختصاص دهد.

«محسن جلال‌پور» افزود: پسته محصول درختی با خاصیت سال‌های آور و ناآور می‌باشد که به همین دلیل در سال‌های مختلف میزان برداشت این محصول متفاوت است.

وی اضافه کرد: در سال‌های آور صادرات پسته بیشتر و در سال‌های ناآور این میزان کمتر است با این وجود می‌توان تخمین زد به طور متوسط در یک دوره ۵ ساله سالانه ۱۷۰ تا ۱۸۰ هزار تن پسته صادر می‌شود.

رئیس هیئت مدیره انجمن پسته ایران، اظهار داشت: در طول ۱۰ سال گذشته، پارسال کمترین صادرات پسته به میزان ۹۰ هزار تن را داشتیم که علت آن سرمازدگی این محصول بود.

وی گفت: صادرات پسته استان کرمان سالانه ۱/۲ تا ۱/۵ میلیارد دلار برای کشور درآمد ارزی به همراه دارد که این ارزآوری نیز وابسته به قیمت‌های جهانی و نرخ ارز است.

وی میزان تولید پسته کشور طی سال جاری را ۱۸۰ تا ۲۰۰ هزار تن برآورد کرد و افزود: با قیمت‌های موجود

چالش‌های فراروی طلای سبز در استان کرمان

تهیه کننده: زهرا حبیبی
تنظیم: اکبر بهاروند

استان کرمان به عنوان مهم‌ترین تولیدکننده پسته در کشور مطرح است که با داشتن بیشترین سطح زیرکشت و نخستین محصول از لحاظ ارزش در صادرات غیرنفتی همواره نقش ارزنده‌ای در ارزآوری داشته و دارد.

با این وجود کمبود منابع آبی و خشکسالی‌های چند سال اخیر از یک سو و خرده مالکی و اختلالات بازار عرضه از سوی دیگر مهم‌ترین چالش‌ها را فراروی تولید این محصول به عنوان طلای سبز در استان کرمان ایجاد کرده است.

به دنبال مشکلات جدی پیش آمده در تولید و عرضه پسته کرمان، مجمع نمایندگان استان در نامه‌ای به رئیس‌جمهوری خواستار رسیدگی جدی به این موضوع شدند.

بر همین اساس و به دنبال نگرانی‌های محسوس فعالان و دست‌اندرکاران تولید پسته در استان بر آن شدیم تا از مسئولان امر موضوع را بررسی و چاره‌اندیشی کنیم.

وی افزود: ناآگاهی این افراد از مسایل روز در تولید، فرآوری و صادرات و عدم توان آنها در به‌روزر کردن باغ‌ها، باعث شده کارایی لازم را برای تولید بهتر با قیمت مناسب‌تر و کیفیت بالا نداشته باشند.

رئیس اتاق بازرگانی و صنایع و معادن استان کرمان در زمینه مشکلات بخش فرآوری نیز گفت: هنوز باغداران و کشاورزان پسته‌کار ما باور ندارند که تولید امری جدا از فرآوری است و متأسفانه همه آنها فکر می‌کنند، فرآوری را باید خود انجام دهند.

وی اضافه کرد: این در حالی است که در صنعت پسته کشور آمریکا، بخش تولید با فرآوری کاملاً از هم متمایز است.

وی اظهار داشت: به علت این که صنعت فرآوری هنوز جایگاه خود را به عنوان بخشی مستقل پیدا نکرده و این امکان نیز برای سرمایه‌گذاری و هزینه‌کرد در این صنعت به وجود نیامده است.

رئیس هیئت مدیره انجمن پسته ایران اظهار داشت: به همین دلیل سال به سال قیمت تمام شده تولید پسته گران‌تر می‌شود.

وی همچنین در خصوص کمبود منابع آبی گفت: در استان کرمان سالانه ۷ میلیارد مترمکعب آب برداشت و ۶ میلیارد مترمکعب جایگزین آن می‌شود.

وی با بیان این که سالانه یک میلیارد مترمکعب بیش از میزانی که می‌توان استحصال کرد برداشت می‌شود، افزود: این امر سبب می‌شود که در این مناطق با حفر چاه‌های با عمق ۳۰۰ متر هم نتوان آب مورد نیاز را تأمین کرد.

جلال‌پور، مسئله خرده مالکی و عدم اطلاع تولیدکنندگان از مسایل جهانی را از دیگر مشکلات بخش تولید پسته برشمرد و گفت: بیش از ۸۵ درصد از مالکیت باغ‌های پسته در استان کرمان زیر دو هکتار و متعلق به خرده مالکین است.

این میزان ۱/۳ میلیارد دلار ارزآوری برای کشور به همراه خواهد داشت.

جلال‌پور از محصول پسته به عنوان یک صنعت نام برد و افزود: این صنعت از سه بخش تولید، فرآوری و صادرات تشکیل شده است که در هر یک از این بخش‌ها مشکلاتی وجود دارد.

وی بحران آب و کمبود منابع آبی را مهم‌ترین مشکل در بخش تولید پسته عنوان کرد و گفت: این مشکل باعث می‌شود کیفیت و کمیت پسته کاهش یابد و عواملی که موجب تولید پسته بهتر با قیمت پایین‌تر می‌شود را با مشکل روبه‌رو کند.

رئیس اتاق بازرگانی و صنایع و معادن استان کرمان اضافه کرد: کمبود منابع آبی باعث می‌شود دوره‌های آبیاری مزارع و باغ‌ها از ۲۵ تا ۳۰ روز لازم به ۵۵ تا ۷۰ روز تغییر کند به همین علت، بهره‌وری میزان برداشت کم و پسته نامرغوب تولید می‌شود.

جلال‌پور: کمبود منابع آبی باعث می‌شود دوره‌های آبیاری مزارع و باغ‌ها از ۲۵ تا ۳۰ روز لازم به ۵۵ تا ۷۰ روز تغییر کند به همین علت، بهره‌وری میزان برداشت کم و پسته نامرغوب تولید می‌شود

جلال پور گفت: به این دلیل ما با ۲۵ هزار پایانه ضبط سنتی و هزاران کارگاه بدون مجوز در امر فرآوری و بسته‌بندی پسته مواجه هستیم که این امر مشکلاتی را در صنعت فرآوری و ضبط پسته به وجود آورده است. وی با بیان این که در بحث صادرات در کشور دو مشکل اصلی وجود دارد، گفت: قیمت ارز یکی از این مشکلات است که محصول پسته نیز از آن تأثیرپذیر است.

رئیس اتاق بازرگانی و صنایع و معادن استان کرمان اضافه کرد: طی ۱۰ سال گذشته به طور متوسط در کشور ۲۰ تا ۲۵ درصد تورم وجود داشته که اگر به صورت مضاعف محاسبه شود، می‌توان گفت در این مدت قیمت‌ها ۴۰۰ درصد در داخل کشور افزایش پیدا کرده است.

به گفته وی، نرخ ارز نیز در این مدت حداکثر ۱۵ تا ۲۰ درصد افزایش یافته است.

وی بیان کرد: این تفاوت، ضرر و زیان جبران‌ناپذیری به تولیدکنندگان، صادرکنندگان و فرآوری‌کنندگان وارد خواهد ساخت.

جلال پور، بحث کیفیت محصول را از دیگر مشکلات بخش صادرات برشمرد و گفت: در دنیا در بخش مواد غذایی غیرضروری مانند پسته مهم‌ترین اصل بر سلامت این مواد قرار داده شده است و روز به روز

سختگیری در زمینه کنترل و نظارت این مواد غذایی بیشتر می‌شود.

وی اضافه کرد: متأسفانه صنعت پسته با توجه به رنجی که از خرده‌مالکی می‌برد، نتوانسته به طور شایسته کیفیت و سلامت مورد نظر خریداران خود را با درخواست‌ها و توقعات بازار هدف منطبق کند.

وی گفت: در بحث بهداشتی کردن پسته عواملی وجود دارد که برخی از آنها در توان تولیدکننده و برخی دیگر از توان او خارج است.

رئیس اتاق بازرگانی و صنایع و معادن استان کرمان، اظهار داشت: آن دسته از عواملی که در توان بخش خصوصی و تولیدکننده بوده به بهترین نحو انجام شده است اما عواملی هم مانند رفع مشکل کم‌آبی وجود دارند که حل آنها در توان بخش خصوصی نیست.

وی گفت: ۱۰ سال پیش که با بحران آفلاتوکسین مواجه شدیم میزان آفلاتوکسین عددی نزدیک چهار رقمی بود اما با تلاش و همت تولیدکنندگان و فرآوری‌کنندگان این رقم در حال حاضر به عددی نزدیک به یک رقم رسیده است.

رئیس هیئت مدیره انجمن پسته ایران اضافه کرد: مشکل کم‌آبی که حل آن در توان بخش خصوصی نیست موجب کاهش کیفیت محصول از نظر سلامت،

رژیت، مزه و اونس پسته می‌شود.

جلال پور بیان کرد: وقتی که دوره آبیاری به ۷۰ روز افزایش می‌یابد پسته به دلیل کمبود مواد غذایی دچار شکاف در پوسته و این شکاف (زود خندانی) خود عاملی برای وجود سم آفلاتوکسین می‌شود.

وی اظهار داشت: کم‌آبی همچنین باعث کاهش وزن (اونس) پسته، افزایش میزان پوکی و زیاد شدن آفات می‌شود. وی با تأکید بر این که حل مشکل کم‌آبی از توان بخش خصوصی خارج است، افزود: مقامات مسئول باید در این زمینه تمهیدات لازم را اتخاذ کنند و این کمبود را مرتفع سازند.

وی با بیان این که ۲۶ کشور در مورد آفلاتوکسین سختگیری دارند، گفت: با توجه به این که از مجموع محصول صادراتی ۱۵ تا ۲۰ درصد آن به اروپا صادر می‌شود و از این میزان، بخش کمی از آن برگشت داده می‌شود لذا با احتساب مجموع محصول صادراتی می‌توان گفت کمتر از یک درصد از محصول پسته از کشورهای خریدار به علت وجود آفلاتوکسین برگشت داده می‌شود.

وی گفت: علاوه بر آن مشکلات دیگری از جمله کمبود میزان برداشت در مقابل با رقبا وجود دارد. به عنوان

رئیس اتاق بازرگانی و صنایع و معادن استان کرمان افزود: در سفر دوم دکتر «محمود احمدی‌نژاد» رئیس‌جمهوری به استان کرمان در اردیبهشت‌ماه امسال، ۴۰۰ میلیارد ریال تسهیلات با بهره‌های کم و بخشی هم به صورت بلاعوض به این استان اختصاص یافت که باید در یک دوره ۱۰ ساله و تکرار این تسهیلات، امکان بهینه‌سازی مصرف آب در تمام باغ‌های استان کرمان فراهم شود.

جلال‌پور گفت: اگر در انتقال آب موجود به باغ‌ها صرفه‌جویی شود با این رویکرد می‌توان از هدررفت ۶۳ درصدی آب جلوگیری و سالانه یک میلیارد مترمکعب ذخیره کرد.

وی در خصوص نحوه تأمین آب مورد نیاز استان نیز گفت: چندین دیدگاه از جمله انتقال آب از سرشاخه‌های کارون، شیرین کردن و انتقال آب از خلیج فارس به کرمان و انتقال از برخی مناطق دارای آب استان به مناطق کم‌آب وجود دارد.

وی اظهار داشت: در سفر دوم رئیس‌جمهوری به استان کرمان وزارت نیرو موظف شد همه راه‌های انتقال آب به استان را بررسی و بهترین و باصرفه‌ترین راه را انتخاب و طی یک دوره ۱۰ ساله اجرا کند.

رئیس هیئت مدیره انجمن پسته ایران درباره قیمت پسته ادامه داد: اعتقاد انجمن پسته بر این است که بهترین راهکار برای تعیین قیمت پسته روش طبیعی عرضه و تقاضا است.

وی تأکید کرد: ما باید سیستم عرضه و تقاضا را سامان دهیم و در این راستا کار علمی را جاری کنیم. جلال‌پور اضافه کرد: ما نباید با اعلام قیمت‌های بی‌مورد در سیستم تعیین قیمت پسته اختلال به وجود آوریم و باعث شویم محصول روی دستمان بماند و یا

مجموعه باغ‌ها برداشت کرد، امکان افزایش درآمد ارزی سالانه از ۱/۵ میلیارد دلار کنونی به ۴ میلیارد دلار وجود دارد.

جلال‌پور تصریح کرد: در استان کرمان که جایگاه اصلی تولید پسته کشور است سالانه ۸ هزار هکتار باغ به دلیل بحران خشکسالی در حال خشک شدن است. وی تأکید کرد: در صورتی که کار اساسی و ریشه‌ای در این زمینه صورت نگیرد و جایگزینی برای این باغ‌ها پیدا نشود سال به سال تولید و صادرات این محصول کاهش می‌یابد.

رئیس هیئت مدیره انجمن پسته ایران ترویج تولید پسته در استان‌هایی مانند فارس، سمنان، قم و مرکزی و مناطق دیگری که امکان کشت درخت پسته را دارند و از آب کافی نیز بهره‌مند هستند به صورت جدی و مکانیزه مورد تأکید قرار داد.

رئیس اتاق بازرگانی و صنایع و معادن استان کرمان حل معضل بحران آب را با دو رویکرد استفاده بهینه از آب موجود و انتقال آب از حوزه‌های آبریز به استان قابل حل دانست.

وی با اشاره به این که عمده برداشت آب در مناطق شمال و پسته‌خیز استان کرمان صورت می‌گیرد، افزود: بیش از ۹۳ درصد از آب استحصالی در این مناطق در بخش کشاورزی مصرف می‌شود و ۶۵ درصد از این مقدار نیز به دلیل تبخیر و یا فرورفتن در زمین هدر می‌رود.

وی بهینه‌سازی مصرف آب به طوری که آب از محل استحصال تا کرت بدون هدر رفتن انتقال یابد و همچنین استفاده از سامانه‌های آبیاری قطره‌ای و تحت فشار را یکی از راه‌های جلوگیری از مصرف بی‌رویه آب، عنوان کرد.

مثال: در ایران حداکثر برداشت در هر هکتار ۱۲۰۰ کیلوگرم پسته است در حالی که در آمریکا به عنوان رقیب اصلی ما در تولید این محصول در هر هکتار ۳۵۰۰ کیلوگرم پسته برداشت می‌شود.

رئیس اتاق بازرگانی و صنایع و معادن استان کرمان افزود: این مسئله باعث می‌شود که حتی نتوانیم در قیمت تولید هم با کشورهای دیگر رقابت کنیم.

جلال‌پور در خصوص بازارهای فروش محصول پسته استان کرمان نیز گفت: در سه دهه گذشته هدف‌های متفاوتی را در بازار دنبال می‌کردیم به عنوان مثال در دهه ۵۰ مهم‌ترین آنها بازارهای آمریکا بودند که به دلیل اختلافات موجود سیاسی از دهه ۶۰ تا نیمه اول دهه ۷۰ به طرف بازارهای اروپایی روی آوردیم.

وی اضافه کرد: در سال ۷۶ به علت تحریم اتحادیه اروپا تقاضا در این کشورها به کمتر از ۲۰ درصد سال‌های قبل رسید و صادرکنندگان به ناچار به سمت بازارهای خاوردور روی آوردند.

وی گفت: در زمان حاضر به طور متوسط بیش از ۳۰ درصد از پسته استان کرمان به خاوردور، کمتر از ۲۰ درصد به کشورهای اروپایی، کمتر از ۲۰ درصد به آسیای میانه، کمتر از ۱۰ درصد به کشورهای آمریکای جنوبی و آفریقا و کمتر از ۱۰ درصد نیز به کشورهای عربی صادر می‌شود و حدود ۱۰ تا ۱۵ درصد تولیدات نیز به مصرف داخلی می‌رسد.

رئیس اتاق بازرگانی و صنایع و معادن استان کرمان با اشاره به این که پسته طی دهه‌های گذشته بازار خود را در اختیار گرفته است، گفت: اگر سالانه ۲۰۰ هزار تن پسته نیز تولید شود در پایان فصل تولید با کمبود پسته برای صادرات روبرو می‌شویم.

وی با تأکید بر این که پسته‌کاران برای فروش پسته خود با مشکل مواجه نیستند، گفت: پسته در هیچ دوره‌ای روی دست تولیدکنندگان نمانده به طوری که طی ۱۰ - ۱۵ سال گذشته در پایان فصل پسته هیچ پسته‌ای برای فروش باقی نمانده است.

جلال‌پور تأکید کرد: به همین دلیل آنچه در زمینه صادرات پسته باید انجام شود، بازاریابی و بازاریابی نیست بلکه تولید بالاتر با کیفیت بهتر باید در دستور کار قرار گیرد.

وی با تأکید بر این که گسترش باغ‌های پسته به صلاح استان کرمان نیست، اظهار داشت: در این راستا انجمن پسته ایران درصدد است محل‌هایی در کشور که امکان کشت و توسعه پسته از نظر خاک، آب و هوا در آنها وجود دارد را شناسایی و اقدام به ترویج و توسعه کشت پسته کند.

وی افزود: با محصولی که در آینده می‌توان از این

مسئله خرده مالکی و عدم اطلاع تولیدکنندگان از مسایل جهانی از جمله مشکلات بخش تولید پسته است و ناآگاهی این افراد از مسایل روز در تولید، فرآوری و صادرات و عدم توان آنها در به روز کردن باغ‌ها، باعث شده کارآیی لازم را برای تولید بهتر با قیمت مناسب تر و کیفیت بالا نداشته باشند

وی مصرف داخلی پسته در کشور را سالانه بین ۳۰ تا ۴۰ هزار تن ذکر کرد و افزود: بخشی از تولیدات نیز صادر و یا برای سال بعد ذخیره می‌شود.

وی ارقام تجاری پسته تولیدی در استان کرمان را با عنوان احمد آقایی، اکبری، کله‌قوچی و فندقی اعلام کرد. مدیر باغبانی سازمان جهاد کشاورزی استان کرمان شمار باغداران پسته در استان کرمان را ۱۵۰ هزار نفر ذکر کرد و گفت: یکی از معضلات این بخش وجود خرده‌مالکی است که باعث شده نظارت و پشتیبانی آنها تحت‌الشعاع قرار گیرد.

وی با بیان این که اقلیم استان کرمان از نظر طول و عرض جغرافیایی، ارتفاع از سطح دریا و عوامل دیگر این استان را از نظر تولید محصول پسته در بین سایر استان‌ها سرآمد کرده است، گفت: متأسفانه خشکسالی‌های مکرر چند سال گذشته و سرمازدگی عملکرد تولید محصول را کاهش داده است.

گرمه‌ای اضافه کرد: به عنوان مثال در سال ۸۶ تولید پسته در استان کرمان به ۲۸۰ هزار تن رسید اما به دلایل ذکر شده تولید در سال‌های بعد کاهش یافت. وی گفت: در استان کرمان بیش از یک میلیون نفر به طور مستقیم و غیرمستقیم در امر تولید، برداشت و صدور پسته دخیل هستند.

او در خصوص بهداشتی بودن مراحل برداشت و صادرات پسته در استان کرمان نیز گفت: از چند سال پیش فعالیت جدی در این زمینه آغاز شده و کلیه عواملی که در کاهش آفت آفات‌نوکسین دخالت دارند از داخل باغ تا پایانه‌های ضبط و انباربندی پسته مورد کنترل قرار دارند.

گرمه‌ای گفت: در این طرح که به Hiccp معروف است باغ‌ها شناسایی و تا پایانه‌های ضبط پسته ردیابی

رئیس اتاق بازرگانی و صنایع و معادن استان کرمان چاره این کار را پیوستن به سازمان تجارت جهانی (WTO) و چانه‌زنی مقامات سیاسی با سایر کشورها در راستای برداشتن این تعرفه‌ها از محصول پسته دانست.

جلال‌پور با بیان این که برای پسته بسته‌بندی شده ۱۷ تا ۳۵ درصد عوارض تعیین شده است، گفت: در دو - سه کشوری که این عوارض وجود ندارد پسته به صورت بسته‌بندی صادر می‌شود اما به عمده کشورها به دلیل وجود عوارض و حقوق گمرکی صادرکنندگان ترجیح می‌دهند برای پرداخت نکردن این عوارض محصول خود را به صورت خام و فله صادر کنند.

وی افزود: در صورتی که ایران به عضویت سازمان تجارت جهانی درآید ۱۶۰ کشور عضو این سازمان حق ندارند این عوارض و حقوق گمرکی را برای ما تعیین کنند.

مدیر باغبانی سازمان جهاد کشاورزی استان کرمان نیز درباره وضعیت محصول پسته به خبرنگار ایرنا، گفت: از ۴۱۹ هزار هکتار باغ در این استان ۳۰۳ هزار هکتار آن را محصول پسته تشکیل می‌دهد. «رسول گرمه‌ای» افزود: بیشترین سطح زیرکشت پسته در شهرستان رفسنجان و کمترین آن در ارزوییه بافت قرار دارد.

وی تولید سال گذشته پسته خشک در استان کرمان را ۸۵ هزار تن اعلام کرد و افزود: پیش‌بینی می‌شود امسال به رغم خشکسالی و سرمازدگی محصول پسته، این میزان به ۱۲۰ هزار تن افزایش یابد.

گرمه‌ای، پیش‌بینی کرد: امسال علاوه بر تولیدات پسته رفسنجان، ۴۰ هزار تن محصول در سیرجان و ۲۵ هزار تن نیز در زرنند برداشت شود.

با قیمت پایین به فروش رسانیم.

وی با ارائه راهکاری افزود: با توجه به سال‌های آور و ناآور پسته باید تسهیلات لازم در اختیار بخش خصوصی قرار گیرد تا در سال‌های آور بخشی از محصول را ذخیره‌سازی کنند که این امر باعث جلوگیری از عرضه زیاد محصول خواهد شد.

رئیس هیئت مدیره انجمن پسته ایران گفت: همچنین ارائه محصول ذخیره شده در سال‌های ناآور باعث تثبیت عرضه و جلوگیری از افت و خیز قیمت‌ها خواهد شد.

وی تأکید کرد: برخلاف تصور عده‌ای، پسته آمریکا نه تنها به بازارهای ما صدمه نزده بلکه نگاه تجار و بازارهای جدید را به روی محصول پسته ما باز کرده است.

وی اضافه کرد: اگر بخواهیم بازارمان را حفظ کنیم باید در داخل در زمینه کیفیت، کمیت و قیمت تمام شده کار اساسی انجام دهیم.

جلال‌پور تأکید کرد: در صورت سامان‌دهی این امر، محصول ما در دنیا هرگز رقیب نخواهد داشت.

وی در پاسخ به این پرسش که چرا پسته تولیدی به صورت خام و فله‌ای صادر می‌شود، نیز گفت: این که امکان بسته‌بندی و فرآوری مناسب در کشور وجود ندارد دلیل صادرات پسته به صورت فله نیست بلکه آنچه باعث شده صادرات پسته به صورت فله صورت گیرد، موضوع عوارض و حقوق گمرکی است که کشورهای خریدار بر روی محصول پسته گذاشته‌اند.

خبر مناطق

انتصابات جدید در مرکز امور مناطق آزاد و ویژه اقتصادی

طی احکامی جداگانه از سوی مهندس حمید بقایی، سرپرست مرکز امور مناطق آزاد و ویژه اقتصادی، در تاریخ بیستم مهرماه معاونین و مشاورین مرکز امور مناطق آزاد و ویژه اقتصادی مشخص شدند.

در این احکام، سیدمحمودرضا حسینی به سمت «معاون برنامه‌ریزی و هماهنگی امور مناطق»، جعفر آهنگران به سمت «مشاور اجرایی و مسئول امور مجامع»، علیرضا موحدی به سمت «معاون توسعه مدیریت، حقوقی و امور مجلس» و خانم عفت خانی‌پور به سمت «مشاور رئیس و مسئول روابط عمومی» مرکز امور مناطق آزاد و ویژه اقتصادی منصوب شدند.

می‌توان ۳۰ درصد این میزان برداشت را سامان‌دهی کرد.

دو تن از دست‌اندرکاران و صاحب‌نظران در زمینه تولید محصول پسته نیز از کمبود آب، افزایش هزینه‌های تولید، نبود نقدینگی و واقعی نبودن نرخ ارز به عنوان بخشی از مشکلات صنعت پسته یاد کردند.

«محمدحسین آقا محمدحسینی» با بیان این که تاکنون حدود ۹۰ درصد از محصول پسته سال گذشته

سطح زیرکشت محصول پسته است.

استاندار کرمان با تأکید بر این که آبیاری مدرن باید جایگزین آبیاری غرقابی شود، گفت: انتقال آب با شیوه‌های جدید آبیاری می‌تواند برای جبران کمبود شدید آب مؤثر باشد.

دهم‌ده تصریح کرد: سالانه یک میلیارد مترمکعب آب از سفره‌های زیرزمینی در استان کرمان برداشت می‌شود که با استفاده صحیح از داده‌های موجود

می‌شوند و اقداماتی که در کاهش آفلاتوکسین مؤثر هستند به اجرا درمی‌آیند.

وی گفت: در این راستا بسته‌بندی و پوست‌کنی پسته تحت تدابیر شدید بهداشتی انجام می‌شود.

مدیر باغبانی سازمان جهاد کشاورزی استان کرمان گفت: با نهادینه شدن این طرح طی دو - سه سال گذشته کمترین برگشتی پسته صادراتی را داشته‌ایم.

وی کاهش منابع آبی با توجه به خشکسالی‌های چند سال اخیر و شور شدن منابع آبی که موجب کاهش تولید محصول می‌شود را از مهم‌ترین چالش‌های تولید پسته در استان کرمان ذکر کرد.

گرمه‌ای با بیان این که درختان در مراحل مختلف نیاز آبی متفاوتی دارند، اضافه کرد: کم‌آبی همچنین باعث شده که دوره‌های آبیاری حتی به بیش از ۴۰ روز هم برسد که این امر در کاهش عملکرد تولید تأثیرگذار است.

وی اجرای سامانه‌های آبیاری تحت فشار را از بهترین سامانه‌های آبیاری عنوان کرد و گفت: خوشبختانه با حمایت‌های بسیار خوب دولت طی دو سال گذشته برای اجرای این سامانه‌ها در باغ‌ها و مزارع ۵۰ درصد تسهیلات به صورت بلاعوض و بقیه آن به صورت وام به کشاورزان اعطا می‌شود.

وی استقبال کشاورزان و باغداران استان کرمان از اجرای این سامانه و استفاده از تسهیلات مذکور را خوب توصیف کرد و تداوم اجرای آن را خواستار شد. مدیر باغبانی سازمان جهاد کشاورزی استان کرمان اظهار داشت: با توجه به محدودیت منابع آبی و نداشتن آب مازاد، بحث توسعه باغ‌ها در این استان مورد نظر نمی‌باشد.

وی اضافه کرد: در این راستا به منظور اصلاح، نوسازی و احیای باغ‌ها نسبت به توزیع نهال برای جایگزینی درختانی که عمر مفید خود را طی کرده و یا دچار بیماری شده‌اند، اقداماتی در حال انجام است.

وی کمبود نیروهای متخصص و ناآگاهی باغداران پسته را از دیگر مشکلات این بخش ذکر کرد.

استاندار کرمان نیز در جلسهای با هیئت امنای انجمن پسته ایران با اشاره به این که آب مسئله و بحران اصلی استان کرمان است، افزود: توسعه روش‌های جدید آبیاری برای حل این مشکل مورد تأکید قرار دارد.

«حبیب‌اله دهم‌ده» بر همین اساس جلوگیری از توسعه سطح زیرکشت باغ‌ها در این استان در هفته گذشته را خواستار شد.

وی با اشاره به این که برای انتقال ۲۰۰ تا ۳۰۰ میلیون مترمکعب آب باید بیش از ۱۰ هزار میلیارد ریال هزینه شود، گفت: امکان انتقال آب منوط به ثابت ماندن

به فروش رفته است، از چین و اروپا به عنوان بازارهای مهم پسته ایران نام برد.

وی واقعی نبودن نرخ ارز را از مشکلات صادرکنندگان برشمرد و افزود: مشکلات ناشی از این موضوع به همه تولیدکنندگان و صادرکنندگان برمیگردد.

وی واقعی شدن نرخ ارز را یکی از راهکارهای اساسی برای حل مشکل قیمت‌ها و امکان تولید و رقابت با تولیدکنندگان پسته در کشور آمریکا ذکر کرد.

«علی نظری» یکی دیگر از صاحب‌نظران صنعت پسته نیز بر ضرورت افزایش بهره‌وری از منابع آبی تأکید کرد.

وی گفت: در زمینه بهره‌وری از سایر رقبا عقب هستیم به طوری که در زمان حاضر آمریکایی‌ها حداقل دو برابر ما بهره‌وری در تولید پسته در هکتار دارند.

در این بین شهرستان سیرجان با دارا بودن ۵۸ هزار و ۵۰۰ هکتار باغ پسته یکی از قطب‌های تولید این محصول در استان کرمان است که کشاورزان در این بخش نیز با مشکلات یادشده دست و پنجه نرم می‌کنند.

این در حالی است که در شهرستان سیرجان بیش از سه هزار باغدار پسته وجود دارد که سالانه بیش از ۴۰ هزار تن پسته تولید می‌کنند.

یک پسته‌کار سیرجانی به نام «محمدحسین امیری» نیز در مورد مشکلات خود به خبرنگار ایرنا، گفت: خشکسالی چند سال اخیر و نبود آب کشاورزی و به دنبال آن پیشروی آب شور و کاهش سطح آب‌چاه‌های کشاورزی از مهم‌ترین مشکلات تولیدکنندگان پسته در این شهرستان به شمار می‌روند.

وی با بیان این که بحث انتقال آب از سایر نقاط به استان کرمان مورد توجه جدی مسئولان قرار نگرفته است، گفت: با این وضعیت کشاورزان هر سال با خشک

بین می‌برد و جز ضرر و زیان برای کشاورزان چیزی باقی نمی‌گذارد.

این باغدار خواستار خرید، نظارت و صدور پسته توسط دولت بدون حضور واسطه‌ها شد.

تولیدکننده دیگری هم از هزینه شدن تسهیلات پرداختی توسط بانکها در طرح‌هایی غیر از کشاورزی به عنوان یکی از مشکلات نام برد.

«علی محمدی» افزود: نظارتی بر نحوه پرداخت و هزینه‌کرد تسهیلات بانکی نیست و بعضاً تسهیلات در جاهایی غیر از طرح‌های کشاورزی هزینه می‌شود.

یک تولیدکننده و صادرکننده پسته نیز گفت: پسته شهرستان‌های نیمه شمالی کشور مانند دامغان زودتر از استان کرمان برداشت می‌شود و بازارهای داخلی از جمله تهران را پر می‌کند.

وی افزود: محصول پسته تولیدی در شهرستان سیرجان و استان کرمان باید کاملاً رسیده تا چیده شود لذا دیرتر وارد بازار می‌شود و این امر ضرر و زیان تولیدکنندگان را به دنبال دارد.

مدیرعامل شرکت پسته سیرجان هم در مورد قیمت پسته گفت: امسال قیمت پسته به تجار صادرکننده و نحوه صدور پسته بستگی دارد.

«علی اکبر نشاط» افزود: در طول ۱۰ سال گذشته قیمت پسته هر سال ۵ تا ۸ درصد افزایش یافته این در حالی است که کشاورز و تولیدکننده ۲۰ درصد تورم از بابت هزینه‌ها اعم از کارگر و سایر امکانات را متحمل می‌شود.

مدیر جهاد کشاورزی رفسنجان نیز از وارد شدن خسارت به ۶۵ درصد محصولات پسته شهرستان‌های رفسنجان و انار خبر داد.

«مسعود محمدی» افزود: برآورد اولیه برای برداشت پسته امسال در این شهرستان‌ها ۸۶ هزار تن بود که

شدن باغ‌های پسته خود روبه‌رو هستند.

«غلامعلی اسدی» و «محمود شریف» نیز از کم بودن حمایت‌های مالی بیمه گلایه کرده و افزودند: برای گرفتن بیمه‌نامه باغ‌های پسته مراحل پیچیده اداری باید طی شود و پس از دریافت بیمه‌نامه هم خسارات پرداختی بسیار ناچیز است.

این تولیدکنندگان گفتند: همین مسایل باعث شده اکثر کشاورزان باغ‌های خود را بیمه نکنند زیرا خسارت واقعی پرداخت نمی‌شود.

«غلامرضا زیدآبادی» نیز از هزینه سرسام‌آور کود و سم مصرفی برای تولید پسته به عنوان یکی از مشکلات باغداران یاد کرد.

این تولیدکننده پسته گفت: در زمان حاضر سموم متعددی در بازار وجود دارد اما به علت نبود کار مطالعاتی درباره آنها از سوی جهاد کشاورزی و مراکز تحقیقاتی وابسته، برای انتخاب سم مناسب، کارایی سموم برای کشاورزان مشخص نیست و بارها همین سموم سبب واکنش‌های مسموم شدن درختان شده است.

وی خواستار نظارت وزارت جهاد کشاورزی بر سموم عرضه شده در بازار و معرفی سم مناسب به کشاورزان شد. کشاورز دیگری هم از عملکرد نامناسب واسطه‌ها و دلالتان به عنوان یکی از مشکلات مهم در بخش تولید پسته نام برد.

مجتبی صالحی افزود: تولیدکنندگان پسته در فرآوری این محصول تمام مسایل بهداشتی را رعایت می‌کنند تا از آلوده شدن این محصول به قارچ آفاتوکسین جلوگیری شود اما دلالتان با خرید پسته‌های مختلف با قیمت‌های متفاوت برای سود بیشتر پسته‌های مرغوب و نامرغوب را مخلوط می‌کنند.

وی افزود: این امر تمام تلاش تولیدکنندگان برای رعایت مسایل بهداشتی و تولید محصول مرغوب را از بقیایی: صادرات در اولویت مناطق آزاد قرار دارد

خبر مناطق

بقیایی: صادرات در اولویت مناطق آزاد قرار دارد

گردشگر است که در دولت نهم صدور ویزای ۱۴ روزه از مبادی ورودی کشور عملیاتی گردید.

سرپرست مرکز مناطق آزاد و ویژه اقتصادی اضافه کرد: اگر چه بحران اقتصادی موجود در جهان آسیب‌هایی دارد ولی می‌توان از آن به عنوان یک فرصت استفاده کرد و برای این اقدام باید سازوکار لازم را یافت.

بقیایی تأکید کرد: هنر ما این است که نشان دهیم ایران کشوری امن و آباد برای سرمایه‌گذاری است تا رونق اقتصادی ایجاد شود و در کنار آن وضعیت رفاهی مردم نیز بهتر خواهد شد. ■

بقیایی گفت: در سازمان گردشگری نگاه سرمایه‌گذاری و جذب سرمایه‌گذار در دوره «رحیم مشایی» تغییر کرد و معاونت سرمایه‌گذاری در این سازمان به تصویب رسید.

وی افزود: در دوره وی نگاه بر این بود که بخش خصوصی در موضوع زیرساخت‌ها وارد شود و با کمک دولت کارها را پیش ببرد.

وی با اشاره به این که گردشگری جدای از مسئله اجتماعی و فرهنگی صنعتی درآمدزا است، گفت: چالش موجود بالانس صادرات گردشگر با ورودی

سرپرست مرکز مناطق آزاد و ویژه اقتصادی گفت: از جمله مأموریت‌های اصلی ما در مناطق آزاد در کنار واردات موضوع صادرات در اولویت قرار دارد.

«حمید بقیایی» گفت: با حمایت اندیشمندان موضوع صادرات و واردات و زیرساخت‌های مرتبط با مناطق آزاد را پیگیری خواهیم کرد.

وی ادامه داد: جذب سرمایه‌گذار در اولویت قرار داشته و به همین منظور در برخی از زیرساخت‌ها از جمله راه آهن چابهار به دنبال استفاده از بخش خصوصی هستیم که تحقق آن دستاورد بزرگی را دربر خواهد داشت.

**هنوز باغداران و کشاورزان
پسته‌کار ما باور ندارند که
تولید امری جدا از فرآوری
است و متأسفانه همه آنها فکر
می‌کنند، فرآوری را باید خود
انجام دهند. این در حالی است
که در صنعت پسته کشور
آمریکا، بخش تولید با فرآوری
کاملاً از هم متمایز است**

نتیجه تولیدکنندگان و صادرکنندگان وارد شد که خوشبختانه با اقدامات اساسی، میزان آلودگی محصول به این سم در سال‌های اخیر به میزان بسیار زیادی کاهش یافته است.

آفلاتوکسین نوعی سم قارچی است که در نتیجه متابولیت‌های ثانویه نوعی قارچ ناقص (کپک) تولید می‌شود. سم آفلاتوکسین انواع مختلف دارد و آفلاتوکسین نوع B و G را در محصولاتی مانند ذرت و دانه‌های روغنی مانند پسته، بادام زمینی، پنبه دانه و غلات میتوان مشاهده کرد.

در صورتی که انسان یا دام از خوراکی تغذیه کند که به سم آفلاتوکسین B آلوده باشد آنزیم‌های موجود در کبد آن را به آفلاتوکسین نوع (ام یک) و (ام دو) تبدیل می‌کنند که از طریق شیر و ادرار دفع می‌شود.

وجود آفلاتوکسین (B یک) در رژیم غذایی انسان به مقدار زیاد یکی از عوامل خطر برای گسترش سرطان کبد به شمار می‌آید.

دما و رطوبت دو عامل محیطی هستند که در آلودگی آفلاتوکسین نقش بسیار زیادی دارند، این دو عامل به طور مستقیم هم بر گیاه و هم بر قارچ اثر می‌گذارند.

تولیدکنندگان قدیمی به تجربه دریافته بودند که با آفتاب دادن پسته برای مدت دو روز متوالی می‌توانند محصول خود را ماه‌ها در انبار نگهداری کنند.

این روش با وجود مزایایی که دارد در حجم بالا و پایانه‌های مکانیزه مقدر نیست و به علت ناآرامی‌های جوی در اوایل پاییز انتخاب این روش در صورتی مناسب است که پایانه مجهز به خشک‌کن‌های مناسب با ظرفیت پایانه باشد. □

تنها نفعی عاید باغدار نمی‌کند بلکه با زیان اقتصادی دو ساله همراه خواهد بود چرا که هم کاهش عملکرد سال آینده را در پی دارد و هم چیزی به محصول اضافه نمی‌کند. برداشت در آغاز فصل مهم‌ترین عامل کاهش آفلاتوکسین است و چنانچه رعایت نشود تمام عملیات بعدی در مراحل مختلف فرآوری، کم نتیجه و حتی بدون نتیجه خواهد بود.

کارشناسان همچنین سرویس، شستشو و ضدعفونی کردن تمام ماشین‌آلات و دستگاه‌هایی که پسته تازه با آنها در تماس است قبل از فرآوری را الزامی می‌دانند. پسته‌های چیده شده باید در حداقل زمان ممکن از پوست خارج شده و بلافاصله مراحل بعدی طی و پسته‌ها هرچه زودتر خشک شوند.

ماندن پسته‌ها برای مدت بیش از ۱۲ ساعت در پایانه باعث بالا رفتن حرارت در داخل محموله و ایجاد شرایط مناسب برای رشد قارچ و تولید سم می‌شود.

پسته از دو دهه است که مجموع عملیات فرآوری پسته تازه بر روی یک خط به صورت پیوسته انجام گرفته و جایجایی پسته از ماشین به ماشین به طور خودکار و یا از طریق بالابرها و نقاله‌ها صورت می‌گیرد.

این تداوم و پیوستگی علاوه بر این که باعث سرعت عمل و کاهش هزینه و افزایش ظرفیت می‌شود مانع از تماس پسته با زمین و آلودگی آن نیز می‌گردد به طوری که دانه‌های پسته از آغاز تا انتهای مرحله خشک شدن و رفتن به سیلو با زمین تماس ندارد.

طی سال‌های گذشته به علت آلودگی محصول پسته استان کرمان به سم قارچی آفلاتوکسین زیان‌های فراوانی به صادرات این محصول و در

به دلیل سرمازدگی، گرم‌زدگی، پوکی و سایر آفت‌ها پیش‌بینی می‌شود امسال برداشت این محصول به ۳۱ هزار و ۵۰۰ تن برسد.

وی اظهار داشت: از ابتدای سال جاری حدود دو میلیون و ۵۰۰ هزار تن کود شیمیایی برای ۱۱۲ هزار هکتار از باغ‌های پسته این مناطق بین کشاورزان توزیع شده است.

محمدی از نبود نقدینگی به هنگام خرید، رقابت ناسالم تجار و صادرکنندگان، صدور پسته‌های نامرغوب توسط برخی از صادرکنندگان و پایین بودن قیمت این محصول در بازارهای جهانی به عنوان مهم‌ترین مشکلات صادرکنندگان پسته نام برد.

وی پایین بودن قیمت پسته به دلیل ثابت بودن نرخ ارز، کمبود آب کشاورزی، حمایت نشدن تولیدکنندگان و فرسودگی ماشین‌آلات کشاورزی را از دیگر مشکلات بخش تولید محصول پسته در شهرستان‌های رفسنجان و انار برشمرد.

در این بین نظر کارشناسان کشاورزی را درباره نحوه برداشت و نگهداری محصول پسته جویا شدیم که این افراد نیز بهترین زمان برداشت و چیدن پسته را موقعی می‌دانند که ۶۰ تا ۷۰ درصد دانه‌ها رسیده باشند، بدین صورت که پوست سبز نرم شده و به راحتی از پوست سخت جدا شود.

آنان معتقدند: چنانچه کشاورزان منتظر رسیدن و خندان شدن درصد بیشتری از محصول بمانند هم‌زمان دانه‌هایی که اول رسیده و بهترین هستند، خشکیده و با آلوده شدن به آفلاتوکسین زرد رنگ می‌شوند.

نگهداری محصول بعد از این مرحله بر روی درخت نه